

Gesprek met Christiaan Coenraads

Peter Nieuwenhuijsen, programmavoorzitter HSN-31

Christiaan Coenraads, neerlandicus, is creatief: hij schrijft muziek en teksten voor liedjes. En productief: zijn bedrijf Het Woeste Woud maakt educatieve software, apps, films en animaties. En daarmee wil hij ook een magiër zijn: langs een route die plezier verschaft, overwinnen kinderen concentratieproblemen, bereiken ze een hoger plan.

Hij is vooral de man van de digitale prentenboeken, waarmee hij al in 2008 aan de weg timmerde: winnaar van de Nationale Alfabetiseringsprijs. Toen werd de serie 'Mijn mooiste prentenboek' al een paar jaar uitgezonden door de KRO: bekende stemmen, bekende auteurs, bekende tekenaars, maar op de achtergrond de animatietechniek van Het Woeste Woud, die de tekeningen tot leven brengt. De website toont aansprekende resultaten: opdrachten van nationale omroepen en Omrop Fryslân, van Veilig Verkeer Nederland en het Nederlands Bijbelgenootschap enzovoort.

Zowel bij de liedjes als bij de prentenboeken blijf je zelf als het ware in de coulissen staan. Kies je daarvoor?

Ja, ik ben tevreden met een plaats op de achtergrond. Mijn idealen worden verwezenlijkt zonder dat ikzelf in beeld kom. Het gaat niet om mijn carrière, maar om kinderen, met name kinderen die anders niet of maar spaarzaam in aanraking zouden komen met de voorleescultuur die maar voor een deel van de mensen heel gewoon is.

Ben je ook lid van een team, het Woestewoud-team?

Nou nee, Het Woeste Woud ben ik. Maar per project huur ik mensen in. Animatoren, programmeurs, beeldbewerkers, dat soort mensen. Dat zijn er soms drie of vier, soms vijftien.

Je bereikt de kinderen via tussenpersonen (omroepen), deels commerciële tussenpersonen (uitgevers). Zou je niet liever meer direct contact hebben met de afnemers, de kinderen?

Ik schuif wel wat op in die richting. Sinds een paar maanden werk ik aan het project **Bliksem** (Stichting Lezen, Nederlands Letterenfonds) en daarbij krijg ik direct feedback van, vooral, juffen, ja, eigenlijk alleen maar juffen. Ik kijk ook naar de uitgevers die ik als klant heb. Zij weten dat de wereld gedigitaliseerd is, maar het veranderingsproces verloopt met horten en stoten. Dus ik maak van gelegenheden gebruik om onderwijsmensen ook zélf te vertellen waar het mij om begonnen is. De HSN-conferentie is daar een voorbeeld van.

Ik denk dat die drijfveer dan vooral gelegen is in de sfeer van de taalverwerving.

Zeker, maar niet alleen dat. In elk geval zeker in het effect dat mijn werk teweegbrengt. En dat is er, daar wordt onderzoek naar gedaan. De Universiteit Leiden is bezig met een meerjarig onderzoek. Je kunt nu al zeggen dat kinderen met een taalachterstand meer woorden leren door te kijken naar onze digitale prentenboeken dan door voorgelezen te worden. En ze onderzoeken het niet alleen in Leiden. We hebben pas een Chinese vertaling

van een van onze animaties voor Singapore gemaakt. Daar gaan ze er ook onderzoek naar doen. En zo loopt er ook onderzoek in Tel Aviv en in Boedapest (Eötvös Loránd Universiteit).

Een voordeel van het persoonlijke voorlezen is natuurlijk dat het iets betekent voor de band tussen de voorlezende ouder en het kind.

Ja, dat is waar en dat blijft zo, maar er zijn veel manieren om die band te versterken. Bekeken vanuit het perspectief van de taalverwerving denk ik dat we gestuit zijn op iets heel wezenlijks. Door de animatie komt er letterlijk meer leven in het verhaal: geluid, beweging. Meer context dus. Het ziet ernaar uit dat dit voor een groep kinderen van doorslaggevend belang is. Bovendien neemt het verhaal ze zo meer in beslag, ze zijn minder snel afgeleid; het neemt dus concentratieproblemen weg. Professor Bus, nu verbonden aan de VU, heeft het onderzoek door de Leidse orthopedagogen geleid en vond positieve resultaten.

Denk je nu aan alleen aan eerste- of ook aan tweedetaalverwerving?

Kinderen die thuis een andere taal spreken, kunnen gewoon meedoen. In Utrecht heeft Anouk Brouwer een afstudeeronderzoek gedaan, niet al te omvangrijk hoor, naar het resultaat bij met name deze kinderen en daar kwam ook een positief resultaat uit.

Nu hebben we het steeds over zeer jonge kinderen. Heb je geen zin om via strips of het werk van Dick Matena (beeldromans De avonden, Turks fruit, Kaas e.a.) een overstap te maken naar een andere leeftijdscategorie?

Ik vind dat ik bij mijn specialisme moet blijven. Een dergelijk project is mooi, maar zou bijzonder kostbaar worden. En door de positieve resultaten van het wetenschappelijk onderzoek ben ik nu in de eerste plaats gemotiveerd voor het niveau waarop ik nu werk. Maar tegelijk laat dat onderzoek zien dat er echt iets aan de hand is met het effect op de hersenen dat wij bereiken. En dat stijgt dan toch weer uit boven puur en alleen dat niveau van de prille taalverwerving.

Wat ga je doen op de HSN-conferentie?

Ik ga vertellen hoe digitale media je aandacht kunnen focussen of juist versplinteren. En dat doe ik aan de hand van hopelijk prikkelende voorbeelden en demo's.

Ik hoop dat er naast de leraren uit het basisonderwijs en van de pabo ook docenten komen die geïnteresseerd zijn in innovatie. En docenten die toevallig zelf jonge kinderen hebben!

Dat hoop ik ook.

Christiaan Coenraads, opgegroeid in Dronten, studeerde in Groningen en werkt en woont daar nu ook. Ik heb hem daar bezocht. Op de terugweg rijd ik achter een auto met een grote Garfield op de achterraut. De achterrautwisser zit vast bij Garfields stuitje en is geverfd in de kleuren van diens staart. Als het gaat regenen, zwiept de wisser-staart heen en weer: een stripfiguur geanimeerd!

Bronnen

<http://hetwoestewoud.nl>

Bus, A.G., On the Efficacy of Digitized Storybooks for young learners with Attention Problems.

<https://research.vu.nl/en/persons/adriana-bus>